

Bilten

Specijalni dodatak

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

USTANOVA ZA UNAPREĐENJE EKONOMSKE, NAUČNO-TEHNIČKE,
KULTURNE I SPORTSKE SARADNJE SA REPUBLIKOM SRBIJOM

TEMA SPECIJALNOG DODATKA

INTERVJU SA ZORANOM MASTILOM
–DIREKTOROM FONDA PIO REPUBLIKE SRPSKE

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE U SRBIJI

Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija
Tel: 00 381 11 324 6633
Faks: 00 381 11 323 8633
E-mail: predstavništvo@predstavnistvorsbg.rs

Specijalni dodatak

Intervju sa Zoranom Mastilom – direktorom Fonda PIO Republike Srpske

Podsjetićemo Vas na našu saradnju vezanu za tematski sastanak koji je, na inicijativu Predstavništva, održan u Beogradu 14. decembra 2009. godine. Uslijedile su aktivnosti čiji rezultat je obustava daljeg postupaka umanjavanja preračunatih penzija korisnicima iz BiH radi namirenja preplaćenog iznosa, čime su realizovani prvi i treći zaključak pomenutog sastanka.

Recite nam nešto više o tome, ali i o ostvarivanju ostalih zaključaka, odnosno šta ste preduzeli u vezi sa ubrzavanjem postupka preračuna penzija (drugi zaključak)?

– Nakon održanog tematskog sastanka „Problemi u oblasti socijalnog osiguranja sa kojima se susreću korisnici prava iz Republike Srpske, odnosno BiH koji žive u Srbiji“, održanog u Beogradu 14. decembra 2009. godine, uslijedile su aktivnosti na izmjeni Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma o socijalnom osiguranju. Na tom sastanku kao glavni problem iz oblasti penzijskog osiguranja istaknuto je umanjavanje penzija za jedan broj naših korisnika koji žive u Srbiji. Tim

povodom u aprilu ove godine održan je sastanak u Zavodu za socijalno osiguranje Republike Srbije, na kome su nadležni organi utvrdili tekst izmjena pomenutog administrativnog spo-

razuma. U Beogradu su 10. juna resorni ministri potpisali taj akt, a njegova primjena je počela od 1. jula 2010. godine. Kao što znate, od penzije za jul i dalje prestalo je umanjivanje penzija korisnicima kojima je u postupku preračuna, zbog namirenja preplaćenog iznosa nosiocu osiguranja druge države, odbijana jedna trećina penzije.

U vezi sa ovim pitanjem važno je još napomenuti da je u Bijeljini početkom jula održan sastanak sa delegacijom iz Srbije, na kome je potpisan protokol

čiji sadržaj predstavljaju administrativne i tehničke mjere neophodne za sprovođenje navedenih izmjena Administrativnog sporazuma.

Što se tiče ubrzanja postupka preračuna penzija, imajući u vidu da se radi o postupku koji se vodi po službenoj dužnosti, taj postupak se tretira kao hitan. U Fondu se vode posebni izvještaji za postupak preračuna, tako da se na redovnim sastancima Kolegijuma direktora Fonda vrši analiza postignutih mjesečnih rezultata po filijalama i u skladu s tim preduzimaju odgovarajuće mjere.

Takođe, na sastancima organa za vezu naših država, razmjenjuju se podaci o broju okončanih postupaka preračuna. Na posljednjem sastanku informisali smo delegaciju iz Srbije da je na našoj strani okončano oko 70 odsto postupaka preračuna. Podsjećamo da se u ovim slučajevima radi o korisnicima koji primaju penziju određenu prije stupanja na snagu Sporazuma o socijalnom osiguranju, i njima isplata nesmetano teče dok se ne odredi penzija u skladu sa odredbama Sporazuma.

Specijalni dodatak

Da li je došlo do unapređenja neposredne saradnje sa Fondom PIO Republike Srbije i eventualnog potpisivanja odgovarajućeg dokumenta o međusobnoj saradnji, čime bi se, pored ostalog, ubrzalo izdavanje neophodnih potvrda (potvrda o stažu i potvrda o zaradama) koje fondovi uzajamno potražuju?

– Neposredna saradnja sa Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja Srbije u ovoj godini je bila zaista značajna. Nakon posljednjeg sastanka u Bijeljini, decembra 2005. godine, u 2010. godini su održana dva sastanka na nivou organa za vezu iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja. Trodnevni sastanak održan je u aprilu u Beogradu i dvodnevni sastanak u julu u Bijeljini. Naravno, oba sastanka su rezultirala boljom saradnjom, bržim rješavanjem zahtjeva i na jednoj i na drugoj strani, kao i razjašnjenjem

dugo traje, kako bi se u pojedinačnim slučajevima ubrzao postupak ostvarivanja prava na penziju. Takođe je ponovo istaknuto da se zahtjevi za potvrdu staža hitno rješavaju, posebno u slučajevima kada je taj staž uslov za ostvarivanje prava na penziju.

Kraj je godine, pa su aktuelne tzv. potvrde o životu koje su obavezni da dostave vaši korisnici koji žive van Republike Srpske, npr. u Srbiji. Recite nam nešto više o posljedicama koje snose ako blagovremeno ne dostave te potvrde?

– Fond PIO, shodno Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, obavještava korisnike sa prebivalištem van Republike Srpske, bez obzira na način isplate, da su obavezni da potvrdu o životu dostave Fondu do kraja tekuće godine, u ovom slučaju do kraja 2010. godine. Potvrdu kojom se dokazuje činjenica života i prebivališta korisnici sa prebivalištem van Republike dostavljaju kako bi se isplata penzije mogla nastaviti i u 2011. godini.

U aktivnost registracije korisnika prava sa prebivalištem u inostranstvu, putem potvrde o životu, Fond je krenuo krajem septembra. Na ba-

zi isplatnog spisaka za avgust 2010. krajem septembra, a zaključno sa 1.10.2010.godine, završeno je štampanje 36.565 potvrda o životu sa uputstvom, štampanje koverata i koveriranje istih, te su putem tzv. brze pošte dostavljene u poštu 78.102 Banja Luka radi upućivanja na adrese korisnika.

Od navedenog broja 11.259 obrazaca potvrde o životu (pošiljki) bilo je za BiH, tj. Fedaraciju BiH a 25.306 za inostranstvo, od čega 14.525 za Srbiju. U uputstvu je naglašeno da je potvrda o životu validna ako je ovjerena kod nosioca penzijskog osiguranja u državi prebivališta, u sudu, opštinskom organu, kod notara ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u državi prebivališta.

Krajnji rok za dostavu potpunjenih potvrda je 31.12.2010. godine. U slučaju nedostavljanja potvrde o životu, propisom je regulisano da se obustavlja isplata (gasi) penzije za januar 2011.godine i dalje sve dok se potvrda ne dostavi.

– Ukoliko bude potrebno, ino-korisnicima će posebno, na čeku, biti poslata i pisana poruka o potrebi dostavljanja potvrde o životu.

– Za nove korisnike van Republike Srpske filijale su dužne obezbijediti potvrdu o životu

Obrazac potvrde o životu i obavješetenje o potrebi njenog dostavljanja istaknu-

konkretnih spornih pitanja koja su se pojavljivala u primjeni Sporazuma o socijalnom osiguranju. Praksa je da se na ovim sastancima razmjene spiskovi predmeta za koje postupak

Specijalni dodatak

ti su i na sajtu Fonda PIO.

Da li postoji mogućnost da se izmijene zakonske odredbe kojima se neblagovremeno dostavljanje potvrda o životu sankcioniše neisplaćivanjem penzija za period do dostavljanja te potvrde, imajući prvenstveno u vidu da su penzioneri stariji ljudi, koji su često bolesni i žive sami, a penzija im je jedini izvor prihoda?

– U vezi sa ublažavanjem norme o obaveznosti dostavljanja potvrde o životu treba naglasiti da se registracija korisnika sa prebivalištem van Republike, putem potvrde o životu, vrši se na osnovu Zakona o PIO, član 183 („Korisnik prava iz PIO obavezan je da u roku od 8 dana prijavi svaku činjenicu koja je od uticaja na korišćenje ili obim prava. Korisnik penzije kome se penzija isplaćuje van Republike, bez obzira na način isplate, obavezan je da na kraju kalendarske godine dostavi Fondu potvrdu o životu“). Ovo pitanje sastavni je dio i svakog zaključenog sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i drugih država, a koje sprovode entitetski fondovi, budući da je oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u nadležnosti entiteta, odnosno Fonda PIO RS i Federalnog zavoda PIO/MIO.

Za sada ne postoji mogućnost izmjene te odredbe, budući da je propisom regulisano da se obustavlja isplata penzije za januar 2011. godine i dalje sve dok se potvrda ne dostavi. Inače, neblagovremeno dostavljanje potvrde o životu dovodi do

izrazitih promjena u broju korisnika na početku godine, tako što taj broj u januaru i februaru opada za nekoliko hiljada, a potom se u martu, aprilu i maju vraća u normalu. Takve oscilacije dovode i do određenih teškoća u Fondu.

Ratne vojne invalide iz Republike Srpske koji invalidninu primaju preko Predstavništva zanima kako da ostvare penziju. To su obično ljudi sa mješovitim radnim stažom i koji imaju priznato učešće u ratu u duplom trajanju, i pri tome su vojni invalidi sa različitim stepenom invaliditeta. Molimo vas da im u vezi sa navedenim najkraće i najjednostavnije objasnite koji su uslovi za njihovo penzionisanje, odnosno koji su im sve dokumenti potrebni da bi ostvarili to svoje pravo.

–Invalidnina je pravo koje se ostvaruje putem Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite i nije u domenu Fonda PIO. Ratni vojni invalidi i druga lica-osiguranici koji imaju osnov za podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penziju od Fonda PIO, zahtjev treba da podnesu u mjestu sadašnjeg prebivališta putem nosioca osiguranja (Fonda PIO) u državi prebivališta. Zahtjev se, prema Zakonu, podnosi za prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, i to u slučajevima:

1. starosti – starosna penzija;

2. invalidnosti – invalidska penzija, prekvalifikacija ili dokvalifikacija i raspoređivanje, odnosno zaposlenje na drugom odgovarajućem poslu, kao i pravo na novčanu naknadu po osnovu korišćenja prava na prekvalifikaciju, dokvalifikaciju ili raspoređivanja, odnosno zapošljavanja na drugom odgovarajućem poslu, ili po osnovu čekanja na raspoređivanje, odnosno zaposlenje na drugom radnom mjestu;

3. smrti osiguranika, odnosno korisnika lične penzije – porodična penzija.

U julu 2010. godine izvršena je kontrola korisnika penzija na nivou cijelog Fonda i tom prilikom je identifikovano 47 korisnika koji primaju po dvije penzije, ili dvostrukih korisnika. Možete li nam reći nešto više o tome, sa posebnim osvrtom na korisnike koji žive u Srbiji.

– Kontrola duplih korisnika koje je Fond vršio u toku ove godine u tri navrata, nije se odnosila na korisnike sa prebivalištem u Srbiji. Takva procedura je predviđena u Sporazumu o socijalnom osiguranju između BiH i SRJ (Srbije), ali do sada nijedna strana nije zatražila takvu vrstu kontrole. To je u planu u narednom periodu. Suština je da korisnik ne može ostvarivati pravo na penziju na dva mjesta

Specijalni dodatak

po osnovu staža iz istog penzijskog osnova.

U praksi ima nepoznanica i oko prava na isplatu posmrtnih troškova za preminulog korisnika. Kako je to regulisano propisima ?

– U vezi sa isplatom posmrtnih troškova na sastanku organa za vezu, održanom od 20. do 22. aprila 2010. godine u Beogradu, dogovoreno je da naknada za troškove za slučaj smrti korisnika pada na teret nosioca osiguranja na čijem području je umrli korisnik penzije imao prebivalište, ukoliko je bio korisnik prava na penziju prema pravnim propisima obje države i ukoliko je pravo na naknadu posmrtnih troškova predviđeno propisima obje države. Ukoliko korisnik samostalne penzije ima prebivalište u drugoj državi, naknadu

isplaćuje nosilac osiguranja koji vrši isplatu penzije.

Do sada smo uglavnom razgovarali o propisima i procedurama iz oblasti penzijskog osiguranja koje su neosporno aktuelne za korisnike sa prebivalištem u Srbiji. Recite nam nešto i o ostalim aktuelnostima od većeg značaja za ovu kategoriju korisnika.

– Nesumnjivo je uvijek aktuelna tema redovnosti isplate penzije i zadržavanje njenog dostignutog nivoa u okolnostima sadašnje velike ekonomske krize i recesije, koja se nesumljivo prelama i preko RS – BiH. Bez obzira na široku lepezu poslova koje u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja obavlja Fond, sve poslove možete uraditi idealno, u roku i pozitivno – u korist stranke, ali ako pen-

zija „ne ide redovno, onda niste ništa uradili“. Za proteklih devet mjeseci Fond PIO sve penzije je isplatio blagovremeno, u zakonskom roku, sada ide i oktobarska penzija. Iznos penzije zadržan je na ranije dostignutom nivou, odnosno prosječna penzija iznosila je 320 KM. Prosječna penzija je na nivou penzije iz 2009. godine, i to je u našim ekonomskim prilikama i okolnostima svakako uspjeh, budući da se svjetska ekonomska kriza, recesija, pad zaposlenosti i dr. direktno prelamaju i na prostor RS i BiH, kao i svih zemalja u okruženju. Pred nama je nova poslovna i nova budžetska godina, predstoji primjena Strategije reforme penzijskog sistema usvajanjem novog reformskog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, u kojem se očekuju promjene i napredak.

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

**Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija**

Tel: 00 381 11 324 6633

Faks: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs